

ניסוי במניעת הלבנת קש בבצל זן "איתן" מבוא חמה 2002

ש.גרף – שה"מ, א. לוצ'ינסקי-מבוא חמה, מ. כצנלסון-מו"פ צפון,
רינה רוסו – נאות גולן

מבוא – בשלוש השנים האחרונות בוצעו במבוא חמה ניסויים שמטרתם מניעת הלבנת קש בבצל. מתוצאות ניסויים אלו למדנו ששמירה על רמה נמוכה של תריפסים מתחילת הגידול ומניעת מחלות עלווה בבצל עשויות להפחית את הלבנת הקש שגורמת בדרך כלל לפחיתה ביבול ובאיכות הבצל.

מטרת הניסוי – מניעת הלבנת קש בבצל על – ידי שילוב של תכשירים המדבירים תריפסים ומחלות בבצל.

פרטים אגרוטכניים: הניסוי בוצע בחלקת בצל זן "איתן". הריסוסים בוצעו בעזרת מרסס גס מוטורי מצויד ברובה, נפחי התריסים היו 20 ליטר לדונם ב-2 המועדים הראשונים ו-30 ליטר לדונם בשלושה המועדים המאוחרים.

תכנית הניסוי היתה בלוקים באקראי ב – 5 חזרות. כל חזרה היתה על ערוגה באורך 10 מטרים.

הטיפולים

- א. מרשל + תוקטיון 100 + 200 , א,ב,ג,ד,ה.
- ב. מרשל+תוקטיון 100 + 200 א,ב,ג,ד,ה, + עמיסטר 50 ב,ג,ד,ה.
- ג. מרשל + תוקטיון 100 + 200 א, ב, ג, ד, ה, קוטלי פטריות בגדה.
- ד. מרשל 200 א,ג, תוקטיון 100 ב,ד,ה.
- ה. מרשל 200 א, ג, תוקטיון 100 ב,ד,ה. + עמיסטר 50 ב,ג,ד,ה.
- ו. מרשל 200 א,ג, תוקטיון 100 ב, ד,ה. + קוטלי פטריות ב,ג,ד,ה.
- ז. עמיסטר 50 ב,ג,ד,ה.
- ח. קוטלי פטריות ב,ג,ד,ה.
0. ביקורת.

מועדי הריסוסים

- מועד א. 12/4 בצל 3.5 עלים + 1-2 תריפסים לצמח.
- מועד ב. 24/4 בצל 4 עלים, קוטל פטריות רידומיל נחושתי – 400 גר/ד'.
- מועד ג. 10/5 בצל 6-7 עלים, קוטל פטריות מלודי דואו – 250 גר/ד'.
- מועד ד. 24/5, קוטל פטריות מלודי דואו 250 גר/ד'.
- מועד ה. 6/6, קוטל פטריות אצילון קומבי 200 גר/ד'.

במהלך הניסוי נספרו התריפסים, בוגרים וזחלים ממדגם בן 10 בצלים לחלקת טיפול.

נתנו הערכות לרמת הכשותית, ולהלבנת הקש ולצניחת הבצל. הבצל הראוי לשיווק נאסף ב – 8/8 מכל החלקה ונשקל.

תוצאות

טבלה – מספר התריפסים על בצל ביחידת המדגם (2).

31/5		23/5		16/5		הטיפול (1)
זחלים	בוגרים	זחלים	בוגרים	זחלים	בוגרים	
14 ב	4 אבג	15 א	5 בגד	6 ד	2 ג	א
32 א	7 א	13 א	8 אב	7 גד	3 אבג	ב
23 אב	4 אבג	18 א	9 א	10 גד	3 אבג	ג
35 א	6 אב	24 א	7 אבג	12 גד	4 אבג	ד
30 א	6 אב	27 א	6 אבג	13 בגד	3 אבג	ה
25 אב	5 אבג	15 א	8 אב	15 אבגד	5 אבג	ו
14 ב	3 בג	23 א	4 גד	19 אבג	4 אבג	ז
14 ב	3 אבג	13 א	3 ד	24 אב	6 א	ח
13 ב	2 ג	15 א	3 ד	25 א	5 אב	0

- (1) פירוט הטיפולים והמועדים בפרק פרטים אגרוטכניים.
 (2) מספרים המלווים באותיות זהות אינם נבדלים סטטיסטית במובהקות 0.05.

תוצאות ספירת התריפסים מלמד, שבספירה הראשונה שבוצעה נמצא שבטיפולים בהם לא רוססו קוטלי החרקים יש יותר זחלי תריפסים ובוגרים. אולם בספירות ב – 23/5 וב – 31/5 חוזרת התמונה שהיתה בניסויים במבוא חמה בשנים הקודמות, כאשר לא היה קשר בין מספר התריפסים ולריסוסים להדברתם.

טבלה – השפעת הטיפולים על הנגיעות בכשותית והלבנת קש, על הצניחה והיבול

טיפול (1)	ציונים לאילוח (2) בכשותית ב 31/5	ציונים להלבנה (3) ב 20/6	ציונים לצניחה (4) 5/7	משקל היבול ק"ג/מ"ר (5)
א	4	3.4	2	5.3 ב
ב	0.7	1.1	4.6	6.7 א
ג	0.4	1.8	3.5	6.5 אב
ד	3.7	3.3	1.7	5.8 אב
ה	1	1.8	3.7	6.0 אב
ו	0	1.5	3.4	6.3 אב
ז	2.8	2.1	3.2	6.1 אב
ח	0.5	2.1	3.1	6.2 אב
0	4	4.3	1.4	5.6 אב

- (1) פירוט הטיפולים והמועדים בפרק פרטים אגרוטכניים.
- (2) ציונים לאילוח בכשותית מ – 0 = אין כשותית ועד 5.0 = כשותית רבה.
- (3) ציונים להלבנה מ – 0 = אין הלבנה ועד 5.0 = הלבנה רבה.
- (4) ציונים לצניחה מ – 0 = בצל לא צונח ועד 5.0 = צניחה רבה.
- (5) מספרים המלווים באותיות זהות אינם נבדלים סטטיסטית במובהקות 0.05.

בחלקות שרוסו בתכשירים להדברת כשותית היתה הדברה טובה בהשוואה לחלקות המרוססות בקוטלי חרקים בלבד או בביקורת. בחלקות שטופלו בתכשיר עמיסטר בלבד היתה פחות הדברה. הלבנת הקש היתה רבה יותר בחלקות שהיו נגועות בכשותית כאשר בחלקות שרוסו רק בקוטלי מחלות ללא קוטלי תריפסים היתה קצת הלבנה. גם הצניחה הושפעה מההלבנה. והחלקות שטופלו רק בקוטלי מזיקים ולא בקוטלי פטריות צנחו הרבה פחות טוב כי עלוות הבצלים בחלקות אלו היתה פגומה. יבול חלקות טיפול ב שקיבלו את הריסוסים נגד תריפסים וכשותית היה גבוה במובהק מחלקות טיפול א שרוסו רק נגד תריפסים. משאר החלקות נאסף יבול דומה סטטיסטית.

לסיכום: מחלת הכשותית היתה השנה הגורם העיקרי להלבנת הקש והתריפסים גרמו להגברת ההלבנה. ככל שהצמחים היו יותר לבנים כך צניחתם היתה פחות טובה.